

Streszczenie pracy doktorskiej w języku polskim

Autor: Łukasz Robak

Promotor: dr hab. Tomasz Kubin, prof. UŚ

Temat pracy: Polityka stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ wobec wybranych państw Afryki w okresie pozimnowojennym

Słowa kluczowe: polityka, Afryka, mocarstwa, rywalizacja.

Streszczenie: Kontynent afrykański staje się w coraz większym stopniu obiektem zainteresowania światowych mocarstw, a zwłaszcza stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ. Państwa te w okresie pozimnowojennym w różnym stopniu i na różnych poziomach angażowali się na kontynencie afrykańskim. Stopień ich zaangażowania często wynikał z czynników historycznych, ekonomicznych i wielu innych. Do XXI wieku Afryka jako region była zapomniana i niedostrzegalna w światowej polityce. W pierwszych dekadach XXI wieku światowe mocarstwa dostrzegły w państwach afrykańskich potencjalnego sojusznika m.in. na forach międzynarodowych. Jednocześnie zauważono, że kontynent ten może zaoferować światu i samym mocarstwom cenne korzyści: siłę roboczą, rynki zbytu dla towarów produkowanych przez stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ, surowce naturalne i rzadkie minerały występujące wyłącznie w Afryce. W ten sposób rozpoczął się proces zmiany podejścia stałych członków RB ONZ do poszczególnych państw Afryki. Na skutek docenienia olbrzymiego potencjału tkwiącego w kontynencie afrykańskim mocarstwa coraz chętniej i mocniej angażują się w Afryce na różnych płaszczyznach, przede wszystkim politycznej, gospodarczej i militarnej. Autor rozprawy skupił się na analizie współpracy stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ z wybranymi państwami kontynentu afrykańskiego właśnie na tych trzech płaszczyznach. Wybór czterech (Algierii, Egiptu, Demokratycznej Republiki Konga oraz Republiki Południowej Afryki) z 54 państw Afryki był nieprzypadkowy, gdyż umożliwia przedstawienie zróżnicowania występującego na kontynencie. Wybrane kraje są położone w różnych regionach Afryki, co pozwala zbadać nie tylko różnice związane z położeniem geograficznym, lecz także z ich postrzeganiem przez stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ. W wyniku wzrastającego zaangażowania stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ w Afryce uwidacznia się rywalizacja światowych mocarstw o wpływy na tym kontynencie.

Zasadniczym celem niniejszej pracy jest wieloaspektowe zbadanie polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych, Zjednoczonego Królestwa, Francji, Rosji i Chin wobec Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, Arabskiej Republiki Egiptu, Demokratycznej Republiki

Konga oraz Republiki Południowej Afryki oraz udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy obecność stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ w Afryce na wielu obszarach prowadzi do współpracy czy rywalizacji między nimi samymi? W dysertacji poddano analizie uwarunkowania mocarstw i ich atrybutów w okresie pozimnowojennym. Ważny punkt rozprawy stanowią badania współczesnych relacji politycznych stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ z wybranymi państwami Afryki oraz analiza zaangażowania wybranych mocarstw na płaszczyznach gospodarczej i militarnej.